

Quickscan natuuronderzoek

Molenweg in Heelweg-Oost

In het kader van de Flora- en faunawet

Quickscan natuuronderzoek

Molenweg in Heelweg-Oost

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van:

WIK Adviesgroep
Heelweg 6
7156 NJ Beltrum
Contactpersoon: Dhr. J. Boverhof

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Bas Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: Bas Voerman

Datum: mei 2012

Dit rapport is gedrukt op 100% FSC-papier

Foto voorzijde: kavelgrensbeplanting van elzenhakhout

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.swvecologie.nl

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL.....	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving.....	5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	5
2.4 Geplande werkzaamheden	6
3. ONDERZOEKRESULTATEN	8
3.1 Flora	8
3.2 (Broed)vogels	8
3.3 Herpetofauna en vissen	9
3.4 Zoogdieren.....	9
3.5 Ongewervelden.....	9
4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	10
4.1 Algemeen	10
4.2 Flora	10
4.3 (Broed)vogels	10
4.4 Herpetofauna en vissen	11
4.5 Zoogdieren.....	11
4.6 Ongewervelden.....	12
4.7 Consequenties tijdens de bouwactiviteiten en de zorgplicht.....	12
5. CONCLUSIE	13
LITERATUUR.....	13
 BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS.....	 14
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	15
BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET	16

1. AANLEIDING EN DOEL

Op een graanperceel aan de Molenweg in Heelweg-Oost, is de eigenaar voornemens een dubbel bewoonbaar woonerf te realiseren met de kenmerken van een oud Hollands boerenerf. Het huidige gebruik van de planlocatie is agrarisch.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ingrepen is een toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij Dienst Regeling van het ministerie van EL&I.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 2 mei 2012 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen.

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
02-05-2012	dagbezoek	onbewolkt, droog, windkracht 1-2, 20 °C	Bas Voerman

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuiden van de bebouwde kom van Heelweg-Oost aan de Molenweg in de gemeente Oude IJsselstreek.

De planlocatie grenst aan de zuidzijde aan de bebouwde kom van Heelweg-Oost. Het betreft een halfopen tot besloten agrarisch landschapstype met verspreid staande houtwallen, kavelgrensbeplantingen en kleine bosopstanden. Het landschapstype wordt getypeerd als kampenlandschap met veel natte en kwelrijke omstandigheden. Dit landschapstype kenmerkt zich door kronkelige wegen en een vrij dicht bebouwingspatroon met veelal agrarische bedrijven al dan niet nog in functie. In de omgeving liggen vele kleine en grotere essen. Dit waren eeuwenlang dé landbouwgronden waarop de mest en de heideplaggen uit de potstal werden opgebracht om de grond enige vruchtbaarheid te geven. In het kampenlandschap van de Heelweg liggen ook verspreid lage hoekjes waar kwelwater aan de oppervlakte komt. Hier staan veelal knotwilgen en elzensingels. Het kampenlandschap heeft mede door deze beplanting van oudsher een besloten karakter.

Op de grenzen van het perceel staan relictten van kavelgrensbeplantingen bestaande uit knotbomen van zwarte elzen en enkele gewone essen. Deze kavelgrensbeplantingen zijn reeds duidelijk zichtbaar op de historische kaart uit 1900. Ook van de destijds aanwezige wegbegeleidende beplantingen zijn momenteel nog veel relictten in het veld aanwezig waaronder de linden langs een deel van de Molenweg.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 3.

2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven, zie bijlage 1.

Het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied betreft het Korenburgerveen ten oosten van de planlocatie. Het Korenburgerveen is gelegen op meer dan 11 kilometer afstand.

De planlocatie is niet gelegen binnen een ecologische hoofdstructuur (ehs) of ecologische verbindingzone (evz). Op de kaart in figuur 3, bijlage 1, is de begrenzing van de ehs aangegeven ten oosten en zuidwesten van de planlocatie. De oostelijke zone is gelegen rondom het Aaltense Goor op ruim 1 kilometer afstand. De zuidwestelijke zone is verbonden met het natuurgebied Noorderbroek/Vorentjesbrug op circa 1 kilometer afstand van de planlocatie.

De geplande werkzaamheden zullen geen toename van versturende invloeden hebben op Natura2000 gebieden of EHS aangezien het plangebied niet ligt binnen de grenzen van voornoemde gebieden (EHS en Natura2000) of invloedssfeer (Natura2000). Zowel de werkzaamheden als de toekomstige inrichting zullen geen negatieve gevolgen hebben op de beschreven gebieden, aanwezige habitats of kwalificerende soorten. Verdere toetsing aan deze gebieden is hierdoor niet noodzakelijk.

Zie bijlage 1 voor de ligging van het gebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden (figuur 2) en de ecologische hoofdstructuur (figuur 3).

2.4 Geplande werkzaamheden

Op de graan akker is de eigenaar voornemens een dubbel bewoonbaar woonerf te realiseren met de kenmerken van een oud Hollands boerenerf. Het huidige gebruik van de planlocatie is agrarisch.

Voor de voorgenomen ontwikkelingen wordt een omgevingsvergunning aangevraagd. Er wordt geen opgaande beplanting gerooid.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Flora- en faunawet (hoofdstuk 4) gebaseerd.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Google Earth.

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen gegeven. Voor verwijzingen naar *tabelgenoteerde soorten* in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) zoals in de tekst wordt beschreven, wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 3. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor kilometerhok: 230-442.

3.1 Flora

In het plangebied zijn verschillende plantensoorten aangetroffen. De aanwezige planten zijn alle algemene soorten die kenmerkend zijn voor matig rijke tot rijke gronden en akkers. Het betreft soorten als: braam, hondsdrif, kleeftkruid, hop, grote brandnetel, lijsterbes, haagwinde, vossenstaart, akkerdistel, zevenblad, kruipende boterbloem, pinksterbloem, fluitenkruid, stinkende gouwe, paarse doventel en diverse grassoorten. Daarnaast zijn enkele kenmerkende soorten van moeras en kwelafhankelijke vegetaties aangetroffen als: gele lis, pitrus, grote lisdodde, moerasspirea, veldbies, holpijp en gewone dotterbloem.

De laatst genoemde soort, gewone dotterbloem (*Caltha palustris subsp. palustris*), betreft een beschermde soort. Een groeiplaats van deze soort is aanwezig in het slootalud aan de achterzijde (westzijde) van het perceel.

De moerasplanten zijn met name aangetroffen in de zuidelijke en westelijke sloten. Gezien de soortsaamenstelling zullen deze delen onder invloed staan van lichte kwel. In beide sloten waren dan ook ten tijde van het onderzoek watervoerend.

Op de insteek van de zuidelijke sloot staan relictten van een hakhouthisingel van zwarte els. Aan de achterzijde van het perceel staan een forse gewone es en doorgeschooten zwarte els.

Het overgrote deel wordt in genomen door een intensief bewerkte akker. Hier zijn enkele akkerkruiden aangetroffen. Zwaar beschermde soorten zijn hier niet te verwachten.

Gezien de intensiteit van de inventarisatie en de periode in het jaar (vroeg voorjaar), is het mogelijk dat er soorten zijn gemist. Aan de hand van de opbouw van het plangebied zijn echter geen zwaar beschermde soorten te verwachten.

Literatuur

Verspreidingskaarten van Floron en de Atlas van de Flora van Oost Gelderland laten geen zwaar beschermde soorten zien binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is. Wel wordt er naast een vermelding van gewone dotterbloem ook gewone vogelmelk vermeld. De exacte groeiplaats is niet aangegeven. Gezien de aanwezige habitats is de soort niet op het perceel te verwachten.

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek aan het begin van het broedseizoen van de meeste vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn enkele territoriale soorten rondom het perceel aangetroffen: tjiftjaf, fitis, merel en koolmees.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie (akker, singels en ruigtestroken) bieden potentiële broedgelegenheden voor vogelsoorten van akkers, struwelen en agrarische gebied.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 3 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Van de categorieën 1-4 zijn geen soorten aangetroffen of te verwachten.

Van soorten van categorie 5 zijn geen sporen van nestlocaties aangetroffen. Wel is de koolmees als categorie-5-soort territoriaal aangetroffen in aangrenzende beplanting. De omringende beplantingen bieden enkele soorten uit deze categorie een potentiële nestlocatie.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat binnen het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten: buizerd, steenuil, sperwer en huismus. Broedlocaties zijn van deze soorten niet op de planlocatie aanwezig.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van reptielen en vissen. Voor beschermde reptielen en vissen ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat binnen de begrenzing van het plangebied. Wel kunnen enkele vissoorten als bijvoorbeeld 10-doornige stekelbaars, in de watervoerende sloot worden aangetroffen, mits de sloot jaarrond watervoerend is. Zwaar beschermde soorten zijn niet te verwachten.

Tijdens het veldbezoek zijn twee soorten amfibieën in de sloten aangetroffen: bruine kikker en bastaardkikker. Bij beide waarnemingen betrof het adulte dieren. De watervoerende sloten bieden deze soorten geschikte voortplantingswateren. Naast de aangetroffen soorten zijn ook soorten als gewone pad en kleine watersalamander in het gebied te verwachten. Zwaar beschermde soorten uit deze groep zijn niet te verwachten.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten enkele beschermde soorten binnen het kilometerhok zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker. Daarnaast zijn enkele waarnemingen bekend van zwaar beschermde soorten als kamsalamander en poelkikker. Beide soorten zijn echter niet op de planlocatie te verwachten.

3.4 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn enkele waarnemingen van (sporen van) zoogdieren verricht. Het betreft: konijn (prenten en individu) en mol (molshopen).

De planlocatie, en de directe zone hier omheen, biedt enkele algemene zoogdiersoorten een geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, konijn, egel en algemene marterachtigen. Voor zwaar beschermde soorten ontbreekt het aan geschikte biotopen waardoor van deze soorten geen vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Literatuur

De zoogdieratlas.nl bevat geen waarnemingen van zwaar beschermde soorten uit het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt.

Vleermuizen

Het plangebied, graanakker en randen, is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door het ontbreken van bebouwing en bomen met geschikte holten zijn geen verblijfplaatsen van soorten uit deze groep aanwezig. Foeragerende dieren als gewone dwergvleermuis, laatvlieger e.a., kunnen langs de randen van het gebied worden aangetroffen. Deze functie blijft in het gebied behouden.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en rosse vleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen soorten uit deze groep aangetroffen. Het plangebied is niet geschikt voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten. Binnen de planlocatie liggen geen ecotopen die beschermde ongewervelden een goede leefomgeving bieden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, waaronder libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren, is derhalve uitgesloten.

4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 Algemeen

Sinds het inwerking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen, zie kader.

Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.

De groep *vogels* wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankert in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd.

Zie voor een uitgebreide toelichting van de Flora- en faunawet (Ff-wet) bijlage 3.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets

Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets

Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied is tijdens de quickscan één beschermde plantensoorten waargenomen: gewone dotterbloem (*Caltha palustris subsp. palustris*). Deze soort staat vermeld op tabel 1 van de Flora- en faunawet waardoor voor ruimtelijke ingrepen een vrijstellingsregeling geldt. Gezien de gebiedsopbouw zijn geen zwaar beschermde soorten te verwachten.

Aangezien beschermde soorten ontbreken, is nader onderzoek of ontheffing niet noodzakelijk.

Ondanks de vrijstellingsregeling voor de gewone dotterbloem, geldt ook voor deze soort de zorgplicht, artikel 2 Ff-wet. Hierdoor is het aan te bevelen, indien de groeiplaats door vergraving zal verdwijnen, de aanwezige planten over zo kort mogelijke afstand te verplaatsen naar een geschikte groeiplaats. Hierdoor blijft de lokale populatie behouden.

4.3 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat indien broedende

vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijfloccaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Er zijn geen categorie 1-4 soorten op de planlocatie aanwezig. Hierdoor is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Nadelige effecten op soorten van categorie 5, waarvan de nestlocatie alleen beschermd is indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn, kunnen worden veroorzaakt binnen de planlocatie indien alle kavelgrensbeplanting gerooid zal worden. De populaties van deze vogelsoorten zullen echter geen negatieve effecten ondervinden van de geplande ingrepen aangezien er in de directe omgeving diverse geschikte broedgelegenheden aanwezig zijn. Daarnaast zal door de realisatie van een nieuw (dubbel) erf met erfbepanting de waarde voor vogelsoorten uit de categorieën worden versterkt waardoor een toename van territoria te verwachten is.

4.4 Herpetofauna en vissen

Alle amfibieën zijn beschermd krachtens de Ff-wet en enkele soorten tevens krachtens de Habitatrictlijn. In de aanwezige sloten zijn enkele (licht) beschermde soorten aangetroffen en/of te verwachten. Doordat alleen licht beschermde soorten te verwachten zijn, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk. Wel is ook voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Om bij eventuele werkzaamheden aan de sloten (vergraven, dempen, schonen) schade aan individuen zoveel mogelijk te voorkomen, is het noodzakelijk enkele richtlijnen te volgen. Hierbij moet met name gedacht worden aan mitigerende maatregelen om schade aan de populaties en individuen zo veel mogelijk te beperken:

- Ingrepen in sloten in de periode augustus - oktober (na voortplanting en voor winterslaap);
- Als eerste de detrituslaag en waterplanten verwijderen en tijdelijk uitspreiden op de oever of naastgelegen akker om amfibieën en overige dieren de mogelijkheid te geven te ontkomen;

Zwaar beschermde reptielen en vissen ontbreken op de planlocatie.

Doordat zwaar beschermde soorten niet aanwezig zijn, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn enkele sporen aangetroffen van konijn en mol.

Naast de aangetroffen soorten kunnen in het plangebied diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, spitsmuizen, konijn, egel, algemene marterachtigen enz. De aangetroffen en mogelijk aanwezige soorten, staan alle vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als de steenmarter of eekhoorn (tabel 2 Ff-wet) zijn niet aanwezig.

Hierdoor is voor deze groep geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Van deze soortgroep zijn geen verblijfplaatsen aanwezig. Door de voorgenomen werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen worden verwijderd. Ook zal de ingreep geen negatieve invloed hebben op verblijfplaatsen in gebouwen in de omgeving.

Verblijfplaatsen van boombewonende soorten zijn niet op de planlocatie aanwezig. Ook worden door de geplande werkzaamheden geen negatieve effecten op eventueel aanwezige vliegroutes of foerageerfunctionaliteit verwacht. Hierdoor is geen nader onderzoek noodzakelijk.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

4.7 Consequenties tijdens de bouwactiviteiten en de zorgplicht

Indien het terrein langere tijd braak ligt tijdens de bouwwerkzaamheden (na de sloop of bij leegstand) is het mogelijk dat er nieuwe situaties worden gecreëerd voor dieren en planten om zich vestigen. Het verdient aanbeveling om bouw materiaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat dieren en planten zich tijdens de werkzaamheden kunnen vestigen. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

5. CONCLUSIE

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocatie voor beschermde dier- en plantsoorten.

De geplande ingrepen in het gebied zullen bestaan uit het geheel nieuw optrekken van een dubbel bewoonbaar woonerf met de kenmerken van een oud Hollands boerenerf.

Langs de rand van het perceel is een licht beschermde plantensoorten aangetroffen: gewone dotterbloem. Vaste verblijfplaatsen of groeiplaatsen van zwaar beschermde dier- en plantsoorten zijn niet aangetroffen of te verwachten.

Door het ontbreken van zwaar beschermde soorten zal door het uitvoeren van de werkzaamheden geen overtreding plaatsvinden met de Flora- en faunawet.

Gezien het bovenstaande is geen nader onderzoek noodzakelijk en kunnen de werkzaamheden in het kader van de Flora- en faunawet worden uitgevoerd zonder compenserende of mitigerende maatregelen.

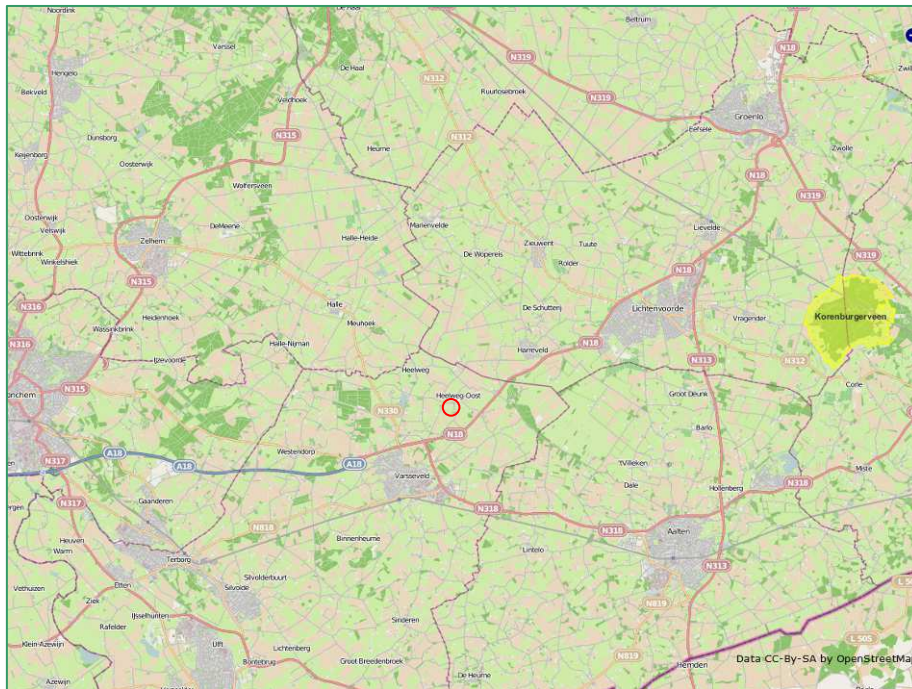
Ten aanzien van vogels is het van belang de werkzaamheden te starten buiten de broedperiode. Deze periode ligt globaal genomen tussen half maart en half juli.

LITERATUUR

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.floron.nl

- H. Limpens et al.; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij. 1997.
- Drs. E.J. Weeda et al.; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij. 2003
- B. te Linde en L-J van den Berg; Atlas van de flora van Oost-Gelderland. Stichting de Maandag, 2003.

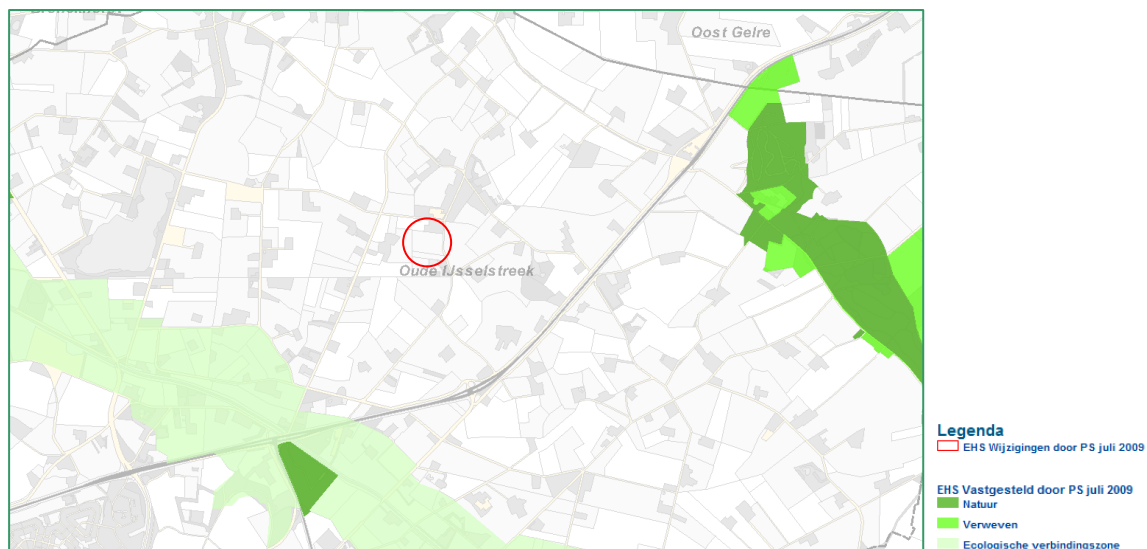
BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS

Figuur 2: ligging Natura2000 gebied het Kornburgerveen ten oosten van het plangebied (gele arcering).

De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie.

Bron: site minlv.nl.

Figuur 3: ligging verbindingzones ten opzichte van het plangebied.

De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie.

Bron: site provincie Gelderland.

BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED

1. Elzenhakhoutsingel langs zuidzijde perceel
2. Zicht op graanakker vanaf Molenweg
3. Watervoerende sloot langs westzijde
4. Groeiplaats gewone dotterbloem in sloot aan westzijde (oranje cirkel)
5. Perceelsgrens noordzijde
6. Zicht over de graanakker vanaf Molenweg.

BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantsoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen artikel 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode. De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - Tabellen. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - Tabel 1	<i>Algemene vrijstelling</i>	<i>Algemene vrijstelling</i>
Overige beschermde soorten - Tabel 2	<i>‘Lichte’ toetsing</i>	<i>Vrijstelling</i>
Streng beschermde soorten - Tabel 3	<i>Uitgebreide toetsing</i>	<i>Uitgebreide toetsing</i>

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de

gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV.

Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol. Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

• Boomvalk	(Falco subbuteo)
• Buizerd	(Buteo buteo)
• Gierzwaluw	(Apus apus)
• Grote gele kwikstaart	(Motacilla cinerea)
• Havik	(Accipiter gentilis)
• Huismus	(Passer domesticus)
• Kerkuil	(Tyto alba)
• Oehoe	(Bubo bubo)
• Ooievaar	(Ciconia ciconia)
• Ransuil	(Asio otus)
• Roek	(Corvus frugilegus)
• Slechtvalk	(Falco peregrinus)
• Sperwer	(Accipiter nisus)
• Steenuil	(Athene noctua)
• Wespandief	(Pernis apivorus)
• Zwarte wouw	(Milvus migrans).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van Tabel 2 en Tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: "Buiten aan het werk".